

Joshua / יהושוע - According to 4Q47 Joshua^a (4QJosh^a) - Verse Order

Chapter 8 (a)

³⁴ [ואחרי] [כן] [קרא] [את] [כל] [דברי] [התורה] [הברכה] [והקלה] [ככל] [הכתוב] [בספר] [התורה]:
³⁵ לא היה דבר מכל צוה משה [את] [יהושוע] אשר לא קרא יהשע נגד כל [ישראל] [בעברו] את הירד [ו] והנשים והטף והג[ר] ההולך בקרבם:

Chapter 5 (b)

^x אחר אשר נתקו [?] ל[?] את ספר התורה אחר כן [?] ל נושאי הארון [?]:
² [בעת] [היא] אמר יהוה אל יהש[ע] [ע] [ע]ש[ה] [לך] [חרבות] [צרים] [ושוב] [מל] [את] [בני] [ישראל] [שנית]:
³ [ויעש] ל[ו] [י]השע ח[רבות] [צ]ר[ים] [וימל] [את] [בני] [ישראל] [אל] [גבעת] [הערלות]:
⁴ [וזה] [הדבר] [אשר] [מל] [יהושוע] [כל] העם היצ[א] [ממצרים] [הזכרים] [כל] [אנשי] [המלחמה] [מתו] [במדבר] [בדרך] [בצאתם] ממצרים:
⁵ כי [מלים] [היו] [כל] [העם] [היצאים] [וכל] [העם] [הילדים] [במדבר] [בדרך] [בצאתם] ממצ[רים] [לא] [מלו]:

^a This manuscript shows the original order of the text of *Joshua*, including before the traditional Chapter 5 a couple of verses that appear in the Masoretic Text at Chapter 8:34-35; with the Greek Septuagint putting the same two verses in a different order at Chapter 9:2. I have included the two verses here as they appear in the manuscript, and then the rest of Chapter 8 later on, where the manuscript contains the rest of the Chapter in its traditional place.

^b This manuscript contains previously unknown words in place of verse 1 of Chapter 5

⁶ [כי] [ארבעים] [שנה] [הלכו] [בני] [ישראל] [במדבר] [עד] [תם] [כל] [הגוי] [אנשי המלח] [מה]
[היצאים] [ממצרים] [אשר] [לא] [שמעו] [בקול] [יהוה] [אשר] [נשבע] [יהוה] [להם] [לב] [לתי ראות את
הארץ] [אשר] [נשבע] [יהוה] [לאבותם] [לתת] [לנו] [ארץ] [זבת] [חלב] [ודבש]:
⁷ [ואת] [בני] [הם] [הק] [ים] [תחתם] [אתם] [מל] [יהושוע] [כי] [ערלים] [היו] [כי] [לא] [מלו] [אותם]
[בדרך]:

Chapter 6

⁵ [והיה] [במשך] [בקרון] [היובל] [כשמעכם] [את] [קול] [השופר] [יריעו] [כל] [העם] [תרועה] גדולה
ונפלה חמ[ת] [העיר] [תחתיה] ועלה העם [א] יש [נ] גדו:
⁶ [ויקרא] יהושע בן נון אל הכהנים [ויאמ] ר אל [יהם] שאו א[ת] [ארון] [הברית] ושבעה כהנים ישא[ו]
[שבעה] [שופרות] [יוב] לים לפני א[רון] [יהוה]:
⁷ [ויאמר] יהושוע אל העם [עברו] [וסבו] [את] [העיר] [והח] ל[ויץ] [יעבר] [לפ] ני [ארו]ן [יהוה]:
⁸ [ויהי כ] אמר י[הושוע] [אל] [העם] [ושבעה] [הכהנים] [נשאים] [שב] עה שופר[ות] [היובלים] ל[פני]
[יהוה] [עברו] [ותקעו] [בשופרו]ת וארון ברית יהוה הולך [אחריהם]:
⁹ [והחלוץ] [הלך] [לפני] [הכהנים] [תקעי] השפרות והמא[ס]ף הולך [ותקוע] [בשופרות] [אחרי]
[הארון] [הלוך]:
¹⁰ [ואת] [העם] [צוה] [יה] ושוע לאמ[ר] ל[א] [תריעו] [ולא] [תשמיעו] [את] [קולכם] [ולא] [יצא]
[מפיכם] [דבר] עד י[ום] [אמרי] [אליכם]:

Chapter 7

¹² [ולא] [יכלו] [בני] [ישראל] [לקום] [לפני] [איביהם] [ערף] [יפנו] [לפני] [איביו] ולא פנים כי היו לחרם ולא אוסיף להיות [עמכם] [אם] לא תשמידו החרם מקרבכם:

¹³ קום קדש את העם ואמרת [התקדשו] למחר כי כה אמר יהוה אלהי ישראל חרם בקרבכם [ישראל] [ל]א תוכל לקום לפני אויביכם עד חסירכם החרם מקרבכם:

¹⁴ [ונקרבתי] בבקר לשבט [יכם] [ו]היה השבט אשר ילכדנו יהוה תקריבו [ל]בתים [והבית] אש [ר] [ילכדנו] [יהו]ה יקרב לגברים:

¹⁵ והיה הנלכד בהם ישרף [באש] [אתו] [ואת] [כל] [אשר] [לו] [כי] עבר את ברית יהוה כי עשה [נבלה] [בישראל]:

¹⁶ [וישכם] [יהושוע] [בבקר] [ויקרב] [את] [ישראל] [ל]שבטיו וילכד את [שבט] [יהודה]:

¹⁷ [וי]קרב [את] [משפחות] [יהודה] [וילכד] [את] [משפח] [ת] [הזרחי] [ויקרב] [את] [משפח] [ת] [הזרחי] [וי]קרב [את] [לגברים] [וילכד] [זבדי]:

Chapter 8

³ [ויקם] יהושוע וכל עם המלחמה [לעלות] [העי] [ויבחר] [יהושוע] [שלשים] [אלף] [איש] גבורי החיל וישלחם ל[ילה]:

⁴ [ויצו] [אתם] [לאמר] [ראו] [אתם] [ארבים] [לעיר] אל העיר מאה [רי] [העיר] [אל] [תרחיקו] [מן] [העיר] [מאד] [והייתם] [כלכם] [נכנים]:

⁵ ואני וכל [העם] [אשר] [אתי] [נקרב] [אל] [העיר] [והיה] [כי] [יצאו] [לקראתנו] [כאשר] בראש [נה] [ונסנו] [לפניהם]:

6 [ויצאו] [אחרינו עד] [התיקנו] [אותם] [מן] [העיר] [כי] [יאמרו] [נסים] [לפנינו] [כאשר] [בראשנה] [ונסנו] [לפניהם]:

7 [ואתם] [תקמו] [מהאורב] [והורשתם] את העיר [ונתנה] [יהוה] [אלהיכם] [בידכם]:

8 [והיה] [כתפשכם] [את] [העיר] [תציתו] [את] [העיר] באש [כדבר] [יהוה] [תעשו] [ראו] [צויתי] [אתכם]:

9 [וישלחם] [יהושוע] [וילכו אל] [המארב] [וישבו] [בין] [בית] [אל] [ובין] [העי] [מים] [לעי] [וילן] [יהושוע] [בלילה] [הוא] [בתוך] [העם]:

10 [וישכם] [יהושוע] [בבקר] [ויפקד] [את] [העם] [ויעל] [הוא] [והזקנים] [לפני] [העם] [העי]:

11 [וכל] [העם] [המלחמה] [אשר] [אתו] וישבו [נגד] העיר [ויהנו] [מצפון] [לעי] [והגי] [ביניו] [ובין] [העי]:

14 [והיה] כראות [מלך] [העי] ימהר [ו] [וישכימו] [ויצאו] [אנשי] [העיר] [הוא] [וכל] [עמו] [למועד] [לקראתם] [למלחמה]:

18 [ויאמר] [יהוה] [אל] [יהושוע] [נטה] [בכידון] [אשר] [בידך] אלהעי [כי] [בידך] [אתננה] [ויט] [יהושוע] [בכידון] [אשר] [בידו] [אל] [העיר]:

Chapter 10

2 [וייראו] [מאד] [כי] [עיר] [גדולה] [גבעון] [כאחת] ערי המלכה [וכי] [היא] [גדולה] [מן] [העי] [וכל] [אנשיה] [גברים]:

3 [וישלח] [אדני] צדק מלך [ירושלם] [אל] [הוהם] מלך [חברון] [ואל] [פראם] [מלך] [ירמות] [ואל] [יפיע] מלך לכיש ואל דביר [מלך] עגלון לאמר:

- 4 עלו אלי ועזרני [ונכה] [את] [גבעון כ] י השלימה את י [הו] שוע ואת ישראל:
- 5 ויאספו ויעל [ו] [חמשת] [מלכי] [האמרי] [מלך] [ירושלם] [מ]ל [ך] [חברון] [מ]לך י [רמות] [מ]ל [ך] לכי [ש] [מלך] [עגלון] [הם] [וכל] [מחניהם] [ויחנו] [על] [גבעון] [וילחמו] [עליה]:
- 8 [ויאמר] [י] הוה אל י [הושוע] [אל] [תירא] [מה]ם כי בידך נתתי [ם] [לא] [יעמד] [איש] [מ]הם בפניך:
- 9 ויבו א אל [יהם] [יהושוע] [פתאם] כל הלילה הל [ך] [מן] [הגלגל]:
- 10 [ויהמם י] הוה לפני [י] ישראל ויכ [ם] [מכה] [גדולה] [בגבעון] [וירדפם] [דרך] [מעלה] [בית] [חורן] [ויכם] [ע]ד [עזקה] [ועד] מקדה:
- 11 ויה [י] [ב]נסם [מפני] [ישראל] [הם] [במורד] [בית] [חורן] ויהוה השליך עליהם אבנים מן השמ [ים] [עד] [עזקה] [וימתו] [רבים] [אשר] [מתו] באבני הברד מאשר הרגו [בני] [ישראל] [בחרב]:

Column 1: Fragments 1 - 2

[בספר ^{8:34}] התורה ³⁵ לא היה דבר מכל צוה משה [את יה] וישוע אשר לא קרא יהשע נגד כל	1
[ישראל בעברו] את הירד[ן] והנשים והטף והג[ר] ההולך בקרבם ^{5:x} אחר אשר נתקו []	2
[] ל [] את ספר התורה אחר כן [] ל נושאי הארון []	3
[] בעת ^{5:2} ההיא אמר יהוה אל יהש[ע] ש[ה] לך חרבות צרים]	4
[ושוב מל את בני ישראל שנית ³ ויעש] ל[ו] י[השע] ח[רבות צ]ר[ים] וימל את בני ישראל אל[5
[גבעת הערלות ⁴ וזה הדבר אשר מל יהושוע כ]ל[] העם היצ[א] ממצרים הזכרים כל[]	6
[אנשי המלחמה מתו במדבר בדרך בצאתם] ממצרים ⁵ כי [מלים היו כל העם היצאים]	7
[וכל העם הילדים במדבר בדרך בצ]אתם ממצ[רים] לא מלו ⁶ כי ארבעים שנה הלכו[]	8
[בני ישראל במדבר עד תם כל הגוי] אנשי המלח[מה] היצאים ממצרים אשר לא שמעו[]	9
[בקול יהוה אשר נשבע יהוה להם לב]לתי ראות את ה[ארץ] אשר נשבע יהוה לאבותם[]	10
[לתת לנו ארץ זבת חלב ודבש ⁷ ואת בני]הם הק[ים] תחתם אתם מל יהושוע כי ערלים[]	11

Column 2: Fragments 3 - 8

גדולה ונפלה חמ[ת] העיר תחתיה] ועלה העם [א]יש [נ]גדו ⁶ ויקרא]	1
יהושע בן נון אל הכ[הנים ויאמ]ר אל[יהם] שאו א[ת] ארון הברית]	2

ושבעה כהנים ישא [ו שבעה שופרות יוב] לים לפני א [רון יהוה ⁷ ויאמר]	3
יהושוע אל העם [עברו וסבו את העיר והח] ל [וץ יעבר לפ] ני [ארו]ן [יהוה]	4
[⁸ ויהי כ] אמר י [הושוע אל העם ושבעה הכהנים נשאים שב] עה שופר [ות]	5
[היובלים] ל [פני יהוה עברו ותקעו בשופרו] ת וארון ברית יהוה הולך []	6
[אחריהם ⁹ והחלוץ הלך לפני הכהנים תקעי] השפרות והמא [ס]ף הולך []	7
[ותקוע בשופרות אחרי הארון הלוך ¹⁰ ואת העם צוה יה] ושווע לאמ [ר] ל [א]	8
[תריעו ולא תשמיעו את קולכם ולא יצא מפיכם דבר] עד י [ום אמרי אליכם]	9

Column 4: Fragment 9 Column 1, Fragments 10 - 12

[^{7:12} יפנו לפ] נ [י] איביו ולא פנים כי היו לחרם ולא אוסיף להיות	1
[עמכם אם] לא תשמידו החרם מקרבכם ¹³ קום קדש את העם ואמרת	2
[התקדשו] למחר כי כה אמר יהוה אלהי ישראל חרם בקרבכם	3
[ישראל ל] א תוכל לקום לפני אויביכם עד חסירכם החרם מקרבכם	4
[¹⁴ ונקרבתם] בבקר לשבט [יכם ו] היה השבט אשר ילכדנו יהוה תקריבו	5
[ל] בתים [והבית] אש [ר ילכדנו יהו] ה יקרב לגברים ¹⁵ והיה הנלכד בהם	6
ישרף [באש אתו ואת כל אשר לו כי] עבר את ברית יהוה כי עשה	7
[נבלה בישראל]	8
[¹⁶ וישכם יהושוע בבקר ויקרב את ישראל ל] שבטיו וילכד את [שבט]	9
[יהודה ¹⁷ וי] קרב [את משפחות יהודה וילכד את] משפח [ת הזרחי ויקרב את]	10

[משפחת] הזר [חי לגברים וילכד זבדי¹⁸ ויקרב את ביתו לגברים וילכד עכן] 11

Column 5: Fragment 9 Column 2, Fragments 13 - 16

8:3 יהושוע וכל עם המלחמה [לעלות העי ויבחר יהושוע שלשים אלף איש]	1
גבורי החיל וישלחם ל[ילה ⁴ ויצו אתם לאמר ראו אתם ארבים לעיר]	2
אל העיר מאח[רי העיר אל תרחיקו מן העיר מאד והייתם כלכם נכנים]	3
⁵ ואני וכל [העם אשר אתי נקרב אל העיר והיה כי יצאו לקראתנו כאשר]	4
בראש[נה ונסנו לפניהם ⁶ ויצאו] אחרינו עד [התיקנו אותם מן העיר כי]	5
[יאמרו נסים לפנינו כאשר בראשנה ונסנו לפניהם ⁷ ואתם תקמו מהאורב]	6
[והורשתם] את הע[יר ונתנה יהוה אלהיכם בידכם ⁸ והיה כתפשכם את העיר]	7
[תציתו את הע]יר באש [כדבר יהוה תעשו ראו צויתי אתכם ⁹ וישלחם יהושוע]	8
[ויל]כו אל [המארב וישבו בין בית אל ובין העי מים לעי וילן יהושוע בלילה]	9
[ההוא בתוך העם ¹⁰ וישכם יהושוע בבקר ויפקד את העם ויעל הוא ו[הזקנים]	10
[לפני העם העי ¹¹ וכל העם המלחמה אשר א]תו וישבו	11
[נגד] העי[ר ויחנו מצפון לעי והגי ביניו ובין העי ¹⁴ ויהי] כראות	12
[מלך העי] ימהר[ו וישכימו ויצאו אנשי העיר הוא וכל עמו למועד לק]ראתם	13
[למלחמה ¹⁸ ויאמר יהוה אל יהושוע נטה בכידון אשר ב]ידך אלהעי	14

Fragments 17 - 18

10:2 ערי המ	מלכה וכי היא גדולה מן העי וכל אנשיה גברים ³ וישלח אדני]	1
צדק מלך	[ירושלם אל הוהם] מלך [ת]בר[ו]ן [ואל פראם מלך ירמות ואל יפיע]	2
מלך לכיש ואל ד	[ביר] מ[ל]ך עגלון לאמר ⁴ עלו אלי ועז[רני ונכה את גבעון]	3
[כ]י השלימה את י	[הו]שוע ואת ישראל ⁵ ויאספו ויעל[ו חמשת מלכי האמרי מלך]	4
[ירושלם מ]ל	[ך חברו]ן [מ]לך י[רמות מ]ל[ך] לכי[ש מלך עגלון הם וכל מחניהם]	5

Fragments 19 - 22

10:8 ויאמר י	[הוה אל י]הושוע אל תירא מה]ם כי בידך נתתי]ם לא יעמד איש]	1
[מ]הם בפניך ⁹ ויבו א	אל[יהם יהושוע פתאם] כל הלילה הל[ך מן הגלגל ¹⁰ ויהמם]	2
[י]הוה לפני[י] ישראל ויכ	[ם מכה גדולה בגבעון וירדפם דרך מעלה בית חורן ויכם]	3
ע[ד עזקה ועד]	מקדה ¹¹ ויה[י ב]נסם [מפני ישראל הם במורד בית חורן]	4
ויהוה השליך עליהם	אבנים מן השמ[ים עד עזקה וימתו רבים אשר מתו]	5
באבני הברד מאשר	הרגו [בני ישראל בחרב ¹² אז ידבר יהושוע ליהוה ביום]	6

Hebrew Comparison of the Text of Joshua – Masoretic against 4Q47 Joshua^a (4QJosh^a)

Chapter 8 (c)

34

Masoretic	וְאַחֲרֵי־כֵן קָרָא אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה כְּכֹל־הַכְּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[ואחרי כן קרא את כל דברי התורה הברכה והקללה ככל הכתוב בספר] התורה
Highlighted Diff.	None Extant
	35
Masoretic	לֹא־הָיָה דָבָר מִכָּל אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֲשֶׁר לֹא־קָרָא יְהוֹשֻׁעַ נֶגֶד כָּל־קְהֵל יִשְׂרָאֵל וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ בְּקִרְבָּם
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	לא היה דבר מכל צוה משה [את יה] ושוע אשר לא קרא יהשע נגד כל [ישראל בעברו] את הירד[ן] והנשים והטף והג[ר] ההולך בקרבם
Highlighted Diff.	לא היה דבר מכל -אשר- צוה משה +את יהושוע+ אשר לא קרא יה-ו-שע נגד כל -קהל- ישראל +בעברו את הירדן+ והנשים והטף והגר הה+ולך בקרבם

^c This manuscript shows the original order of the text of *Joshua*, including before the traditional Chapter 5 a couple of verses that appear in the Masoretic Text at Chapter 8:34-35; with the Greek Septuagint putting the same two verses in a different order at Chapter 9:2. I have included the two verses here as they appear in the manuscript, and then the rest of Chapter 8 later on, where the manuscript contains the rest of the Chapter in its traditional place.

Masoretic	Not in the Hebrew of the Masoretic
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	אחר אשר נתקו [?] ל [?] את ספר התורה אחר כן [?] ל נושאי הארון [?]
Highlighted Diff.	None Extant
Masoretic	<p>בַּעַת הַהֵיא אָמַר יְהוָה אֱלֹ-הֵוֹשֶׁעַ עָשָׂה לְךָ סְרָבוֹת צָרִים וְשׁוֹב מִלְּאֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל שְׁנִית</p>
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	<p>[בעת] ההיא אמר יהוה אל יהש[ע ע]ש[ה לך חרבות צרים ושוב מל את בני ישראל] [שנית]</p>
Highlighted Diff.	<p>בעת ההיא אמר יהוה אל יה-ו-שע עשה לך חרבות צרים ושוב מל את בני ישראל שנית</p>

^d This manuscript contains previously unknown words in place of verse 1 of Chapter 5

3

Masoretic	וַיַּעַשׂ-לוֹ יְהוֹשֻׁעַ סְרָבוֹת צָרִים וַיָּמַל אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל-גְּבַעַת הָעֵרְלוֹת
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[ויעש] ל[ו י]השע ח[רבות צ]ר[ים וימל את בני ישראל אל גבעת הערלות]
Highlighted Diff.	ויעש לו יה-ו-שע חרבות צרים וימל את בני ישראל אל גבעת הערלות

4

Masoretic	וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר-מָל יְהוֹשֻׁעַ כָּל-הָעָם הֵיטָא מִמְצָרִים הַזְּכָרִים כֹּל אַנְשֵׁי הַמְּלַחְמָה מֵתוּ בַמְּדָבָר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמְצָרִים
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[וזה הדבר אשר מל יהושוע כ]ל העם היצ[א ממצרים הזכרים כל אנשי המלחמה] [מתו במדבר בדרך בצאתם] ממצרים
Highlighted Diff.	None Extant

5

Masoretic	כִּי-מָלִים הָיוּ כָּל-הָעָם הֵיטָאִים וְכָל-הָעָם הַיְלָדִים בַּמְּדָבָר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמְצָרִים לֹא-מָלוּ
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	כי [מלים היו כל העם היצאים וכל העם הילדים במדבר בדרך בצ]אתם ממצ[רים] [לא מלו]
Highlighted Diff.	None Extant

Masoretic	<p>כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַּר עַד־תָּם כָּל־הַגּוֹי אַנְשֵׁי הַמְּלַחְמָה הַיְצָאִים מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם לְבַלְתִּי הַרְאוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְוֹתָם לְתֵת לָנוּ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ</p>
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	<p>[כי ארבעים שנה הלכו בני ישראל במדבר עד תם כל הגוי] אנשי המלח[מה היצאים] [ממצרים אשר לא שמעו בקול יהוה אשר נשבע יהוה להם לב]לתי ראות את ה[ארץ אשר נשבע יהוה לאבותם לתת לנו ארץ זבת חלב ודבש]</p>
Highlighted Diff.	<p>כי ארבעים שנה הלכו בני ישראל במדבר עד תם כל הגוי אנשי המלחמה היצאים ממצרים אשר לא שמעו בקול יהוה אשר נשבע יהוה להם לבלתי -ה-ראות-ם- את הארץ אשר נשבע יהוה לאבותם לתת לנו ארץ זבת חלב ודבש</p>
Masoretic	<p>וְאֶת־בְּנֵיהֶם הַקִּים תַּחַתְּם אַתֶּם מִלְּ יְהוֹשֻׁעַ כִּי־עָרְלִים הָיוּ כִּי לֹא־מָלוּ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ׃</p>
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	<p>[ואת בני]הם הק[ים תחתם אתם מל יהושוע כי ערלים היו כי לא מלו אותם בדרך]</p>
Highlighted Diff.	None Extant

Masoretic	וְהָיָה בְּמִשְׁךָ בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל כְּשָׁמַעְכֶּם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר יִרְיעוּ כָּל־הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְנִפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחֲתֶיהָ וְעָלוּ הָעָם אִישׁ נֶגְדוֹ
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[והיה במשך בקרן היובל כשמעכם את קול השופר יריעו כל העם תרועה] גדולה ונפלה חמת [העיר תחתיה] ועלה העם [א]יש [נ]גדו
Highlighted Diff.	והיה במשך בקרן היובל כשמעכם את קול השופר יריעו כל העם תרועה גדולה ונפלה ח-ו-מת העיר תחתיה ועל*ה* העם איש נגדו
Masoretic	וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן אֶל־הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שָׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְשָׁבְעָה כֹּהֲנִים יִשָּׂאוּ שְׁבַעַה שׁוֹפְרוֹת יוֹבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[ויקרא] יהושע בן נון אל הכ[הנים ויאמ]ר אל[יהם] שאו א[ת ארון הברית] ושבעה כהנים ישאו [ו]שבעה שופרות יוב[לים לפני א]רון יהוה
Highlighted Diff.	ויקרא יהושע בן נון אל הכהנים ויאמר אל+הם שאו את ארון הברית ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות יובלים לפני ארון יהוה

Masoretic	וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם עֲבְרוּ וְסִבּוּ אֶת־הָעֵיר וְהִחַלּוּץ יַעֲבֹר לִפְנֵי אַרְוֹן יְהוָה
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[ויאמר] יהושוע אל העם [עברו וסבו את העיר והח]ל[וץ יעבר לפ]ני [ארו]ן [יהוה]
Highlighted Diff.	ויאמר ⁺ יהושוע ⁺ אל העם עברו וסבו את העיר והחלוץ יעבר לפני ארון יהוה

Masoretic	וַיְהִי כַּאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נִשְׂאִים שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים לִפְנֵי יְהוָה עֲבְרוּ וְתִקְעוּ בְּשׁוֹפְרוֹת וְאַרְוֹן בְּרִית יְהוָה הַלֵּךְ אַחֲרֵיהֶם
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[ויהי כ]אמר י[הושוע אל העם ושבעה הכהנים נשאים שב]עה שופר[ות היובלים] ל[פני יהוה עברו ותקעו בשופרו]ת וארון ברית יהוה הולך [אחריהם]
Highlighted Diff.	ויהי כאמר יהוש ⁺ וע ⁺ אל העם ושבעה הכהנים נשאים שבעה שופרות היובלים לפני יהוה עברו ותקעו בשופרות וארון ברית יהוה ה ⁺ ולך אחריהם

Masoretic	וְהִסְלוּן הַלֶּךְ לִפְנֵי הַכַּהֲנִים תִּקְעֵי הַשּׁוֹפְרוֹת וְהִמָּאֵסָה הַלֶּךְ אַחֲרֵי הָאָרוֹן הַלֶּוֹךְ וְתִקְוֶעַ בַּשּׁוֹפְרוֹת
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[והחלוץ הלך לפני הכהנים תקעי] השפרות והמא[ס]ף הולך [אחרי הארון הלוך] [ותקוע בשופרות]
Highlighted Diff.	והחלוץ הלך לפני הכהנים תקעי הש-ו-פרות והמאסף הו ⁺ לך אחרי הארון הלוך ותקוע בשופרות

Masoretic	וְאֶת־הָעָם צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר לֹא תִרְיֶעוּ וְלֹא־תִשְׁמִיעוּ אֶת־קוֹלְכֶם וְלֹא־יֵצֵא מִפִּיכֶם דְּבַר עַד יוֹם אֲמַרִי אֲלֵיכֶם הָרִיעוּ וְהִרְיַעְתֶּם
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[ואת העם צוה יה]ושוע לא[מר] ל[א תריעו ולא תשמיעו את קולכם ולא יצא] [מפיכם דבר] עד י[ום אמרי אליכם הריעו והריעתם]
Highlighted Diff.	ואת העם צוה יהוש ⁺ ע לאמר לא תריעו ולא תשמיעו את קולכם ולא יצא מפיכם דבר עד יום אמרי אליכם הריעו והריעתם

Masoretic	וְלֹא יִכְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לָקוּם לְפָנַי אִיבִיָּהֶם עֲרַף יָפְנוּ לְפָנַי אִיבִיָּהֶם כִּי הָיוּ לְחָרֶם לֹא אוֹסִיף לִהְיוֹת עִמָּכֶם אִם-לֹא תִשְׁמִידוּ הַחָרֶם מִקִּרְבְּכֶם
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[ולא יכלו בני ישראל לקום לפני איביהם ערף יפנו לפ]נ[י] איביו ולא פנים כי היו לחרם ולא אוסיף להיות [עמכם אם] לא תשמידו החרם מקרבכם
Highlighted Diff.	ולא יכלו בני ישראל לקום לפני איביהם ערף יפנו לפני איבי*ו*-ם- +ולא פנים+ כי היו לחרם +ו+לא אוסיף להיות עמכם אם לא תשמידו החרם מקרבכם

Masoretic	קָדַשׁ אֶת-הָעַם וְאָמְרָת הַתְּקַדְּשׁוּ לְמַחֵר כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל חָרֶם בְּקִרְבְּךָ יִשְׂרָאֵל לֹא תוּכַל לָקוּם לְפָנַי אִיבִיָּךְ עַד-הִסִּירְכֶם הַחָרֶם מִקִּרְבְּכֶם
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	קום קדש את העם ואמרת [התקדשו] למחר כי כה אמר יהוה אלהי ישראל חרם בקרבים [ישראל ל]א תוכל לקום לפני אויביכם עד חסירכם החרם מקרבכם
Highlighted Diff.	ק+ו+ם קדש את העם ואמרת התקדשו למחר כי כה אמר יהוה אלהי ישראל חרם בקרב*כ*ם+ ישראל לא תוכל לקום לפני אויבי*כ*ם+ עד חסירכם החרם מקרבכם

Masoretic	<p>וְנִקְרַבְתֶּם בַּבֹּקֶר לְשַׁבְּטֵיכֶם וְהָיָה הַשַּׁבָּט אֲשֶׁר־יִלְכְּדוּ יְהוָה יִקְרַב לְמַשְׁפְּחוֹת וְהַמְשֻׁפָּחָה אֲשֶׁר־יִלְכְּדָהּ יְהוָה תִּקְרַב לְבָתִּים וְהַבַּיִת אֲשֶׁר יִלְכְּדוּ יְהוָה יִקְרַב לְגֹבְרִים</p>
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	<p>[וְנִקְרַבְתֶּם] בַּבֹּקֶר לְשַׁבְּטֵיכֶם [וְ] הִיא הַשַּׁבָּט אֲשֶׁר יִלְכְּדוּ יְהוָה תִּקְרִיבו [ל] בְּתִים [וְהַבַּיִת] אֲשֶׁר יִלְכְּדוּ יְהוָה יִקְרַב לְגֹבְרִים</p>
Highlighted Diff.	<p>וְנִקְרַבְתֶּם בַּבֹּקֶר לְשַׁבְּטֵיכֶם וְהִיא הַשַּׁבָּט אֲשֶׁר יִלְכְּדוּ יְהוָה -יִקְרַב לְמַשְׁפְּחוֹת- -וְהַמְשֻׁפָּחָה אֲשֶׁר יִלְכְּדָהּ יְהוָה- תִּקְרִיבו⁺ לְבָתִּים וְהַבַּיִת אֲשֶׁר יִלְכְּדוּ יְהוָה יִקְרַב לְגֹבְרִים</p>

Masoretic	וְהָיָה הַנִּלְכָד בַּחֲרָם יִשְׂרָאֵל בְּאֵשׁ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ כִּי עָבַר אֶת־בְּרִית יְהוָה וְכִי־עָשָׂה נִבְלָה בְּיִשְׂרָאֵל
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	והיה הנלכד בהם ישרף [באש אתו ואת כל אשר לו כי] עבר את ברית יהוה כי עשה [נבלה בישראל]
Highlighted Diff.	והיה הנלכד ב*ה*-ר-ם ישרף באש אתו ואת כל אשר לו כי עבר את ברית יהוה -ו-כי עשה נבלה בישראל

Masoretic	וַיִּשְׁכַּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרַב אֶת־יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְטֵי וַיִּלְכְּדוּ שְׁבֹט יְהוּדָה
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[וישכם יהושוע בבקר ויקרב את ישראל ל] שבטיו וילכד את [שבט יהודה]
Highlighted Diff.	וישכם יהוש+ו+ע בבקר ויקרב את ישראל לשבטיו וילכד +את+ שבט יהודה

Masoretic	<p>וַיִּקְרַב אֶת־מִשְׁפַּחַת יְהוּדָה וַיִּלְכְּדוּ אֶת מִשְׁפַּחַת הַזְרָחִי וַיִּקְרַב אֶת־מִשְׁפַּחַת הַזְרָחִי לַגְּבָרִים וַיִּלְכְּדוּ זְבָדִי</p>
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	<p>[וי]קרַב [את משפחות יהודה וילכד את] משפח[ת הזרחי ויקרב את משפחת] הזר[חי לגברים וילכד זבדי]</p>
Highlighted Diff.	None Extant
Chapter 8	
3	
Masoretic	<p>וַיָּקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם הַמַּלְחָמָה לַעֲלוֹת הָעֵי וַיִּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ גְּבוּרֵי הַחֵיַל וַיִּשְׁלַחם לְיִלְהָה</p>
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	<p>[ויקם] יהושוע וכל עם המלחמה [לעלות העי ויבחר יהושוע שלשים אלף איש] גבורי החיל וישלחם ל[ילה]</p>
Highlighted Diff.	<p>ויקם יהוש+ו+ע וכל עם המלחמה לעלות העי ויבחר יהוש+ו+ע שלשים אלף איש גבורי החיל וישלחם לילה</p>

4

Masoretic	וַיֵּצֵאוּ אֹתָם לְאמֹר רְאוּ אֶת־מִצְרַיִם אֲרָבִים לְעִיר מִצְרַיִם אֶל־תְּרַחֲקוּ מִן־הָעִיר מְאֹד וְהֵייתֶם כְּלָכֶם נְכֹנִים
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[ויצו אתם לאמר ראו אתם ארבים לעיר] אל העיר מאח[רי העיר אל תרחיקו] [מן העיר מאד והייתם כלכם נכנים]
Highlighted Diff.	ויצו אתם לאמר ראו אתם ארבים לעיר +אל העיר+ מאחרי העיר אל תרחיקו מן העיר מאד והייתם כלכם נכנים

5

Masoretic	וְאֲנִי וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי נִקְרַב אֶל־הָעִיר וְהָיָה כִּי־יֵצְאוּ לְקִרְאתָנוּ כַּאֲשֶׁר בְּרִאשׁוֹנָה וְנִסְנוּ לְפָנֵיהֶם
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	ואני וכל [העם אשר אתי נקרב אל העיר והיה כי יצאו לקראתנו כאשר] בראש[נה] [ונסנו לפניהם]
Highlighted Diff.	None Extant

6

Masoretic	וַיֵּצְאוּ אַחֲרֵינוּ עַד הִתִּיקְנוּ אוֹתָם מִן־הָעִיר כִּי יֹאמְרוּ נָסִים לְפָנֵינוּ כַּאֲשֶׁר בְּרֵאשִׁיטָה וַנִּסְנוּ לְפָנֵיהֶם
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[ויצאו] אחרינו עד [התיקנו אותם מן העיר כי יאמרו נסים לפנינו כאשר בראשנה] [ונסנו לפניהם]
Highlighted Diff.	None Extant

7

Masoretic	וְאַתֶּם תִּקְמוּ מִהָאוּרֵב וְהוֹרְשֶׁתֶם אֶת־הָעִיר וּנְתַנָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּיַדְכֶם
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[ואתם תקמו מהאורב והורשתם] את הע[יר ונתנה יהוה אלהיכם בידכם]
Highlighted Diff.	None Extant

8

Masoretic	וְהָיָה כִּתְפֹשֶׁכֶם אֶת־הָעִיר תִּצִּיתוּ בְּאֵשׁ כַּדָּבָר יְהוָה תַּעֲשׂוּ רְאוּ צוֹיִתִּי אֶתְכֶם
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[והיה כתפשכם את העיר תציתו את הע]יר באש [כדבר יהוה תעשו ראו צויתי] [אתכם]
Highlighted Diff.	None Extant

Masoretic	וַיִּשְׁלַחֵם יְהוֹשֻׁעַ וַיֵּלְכוּ אֶל־הַמַּאֲרָב וַיֵּשְׁבוּ בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעֵי מַיִם לְעֵי וַיִּלָּן יְהוֹשֻׁעַ בְּלִילָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[וישלחם יהושוע ויל]כו אל [המארב וישבו בין בית אל ובין העי מיים לעי וילן] [יהושוע בלילה ההוא בתוך העם]
Highlighted Diff.	None Extant
	10
Masoretic	וַיִּשְׁכַּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּפְקֹד אֶת־הָעָם וַיַּעַל הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הָעָם הָעֵי
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[וישכם יהושוע בבקר ויפקד את העם ויעל הוא ו]הזקנים [לפני העם העי]
Highlighted Diff.	וישכם יהוש ⁺ וע בבקר ויפקד את העם ויעל הוא ו ^ה זקני ^ם - ישראל - לפני העם העי

Masoretic	<p>וְכָל־הָעָם הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ עָלוּ וַיִּגָּשׁוּ וַיָּבֹאוּ נֶגְדַת הָעִיר וַיַּחֲנוּ מִצָּפוֹן לְעֵי וְהָגִי בֵּינֵינוּ וּבֵין־הָעָי</p>
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	<p>[וכל העם המלחמה אשר א]תו וישבו [נגד] העי[ר ויחנו מצפון לעי והגי] [בינינו ובין העי]</p>
Highlighted Diff.	<p>וכל העם המלחמה אשר אתו -עלו ויגשו- וי*שו*ב*ו נגד העיר ויחנו מצפון לעי והגי בינינו ובין העי</p>
	14
Masoretic	<p>וַיְהִי כִּרְאוֹת מֶלֶךְ־הָעִי וַיִּמְהָרוּ וַיִּשְׁכִּימוּ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי־הָעִיר לְקִרְאֵת־יִשְׂרָאֵל לְמִלְחָמָה הוּא וְכָל־עַמּוֹ לְמוֹעֵד לְפָנֵי הָעֶרְבָה וְהוּא לֹא יָדַע כִּי־אֲרַב לוֹ מֵאַחֲרֵי הָעִיר</p>
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	<p>[ויהי] כראות [מלך העי] ימהרו וישכימו ויצאו אנשי העיר הוא וכל עמו למועד [לק]ראתם [למלחמה]</p>
Highlighted Diff.	<p>ויהי כראות מלך העי -ו-ימהרו וישכימו ויצאו אנשי העיר +הוא וכל עמו+ *למועד לקראתם* למלחמה -הוא וכל עמו למועד לפני הערבה והוא לא ידע כי ארב- -לו מאחרי העיר-</p>

Masoretic	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ נְטֵה בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר־בְּיָדְךָ אֶל־הָעֵי כִּי בְיָדְךָ אֶתְנַנֶּה וַיֵּט יְהוֹשֻׁעַ בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר־בְּיָדוֹ אֶל־הָעִיר
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ נְטֵה בַכִּידוֹן אֲשֶׁר ב] יָדְךָ אֶל־הָעֵי [כִּי בִידְךָ אֶתְנַנֶּה וַיֵּט] [יְהוֹשֻׁעַ בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר בִּידוֹ אֶל הָעִיר]
Highlighted Diff.	None Extant

Chapter 10

Masoretic	וַיִּירָאוּ מְאֹד כִּי עִיר גְּדוֹלָה גְּבֻעוֹן כְּאַחַת עָרֵי הַמְּמֻלְכָה וְכִי הִיא גְּדוֹלָה מִן־הָעֵי וְכָל־אֲנָשֶׁיהָ גִּבֹּרִים
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[וַיִּירָאוּ מְאֹד כִּי עִיר גְּדוֹלָה גְּבֻעוֹן כְּאַחַת] עָרֵי הַמְּ[מֻלְכָה וְכִי הִיא גְּדוֹלָה מִן הָעֵי] [וְכָל אֲנָשִׁיהָ גִּבֹּרִים]
Highlighted Diff.	None Extant

3

Masoretic	וַיִּשְׁלַח אֶדְנִי-צִדְקָה מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם אֶל-הוֹקֵם מֶלֶךְ-חֶבְרוֹן וְאֶל-פְּרָאֵם מֶלֶךְ-יִרְמוֹת וְאֶל-יַפְיַע מֶלֶךְ-לְכִישׁ וְאֶל-דָּבִיר מֶלֶךְ-עֶגְלוֹן לֵאמֹר
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[וישלח אדני] צדק מלך [ירושלם אל הוהם] מלך [ח]בר[ו]ן [ואל פראם] [מלך ירמות ואל יפיע] מלך לכיש ואל ד[ביר] מ[ל]ך עגלון לאמר
Highlighted Diff.	None Extant

4

Masoretic	עָלוּ-אֵלַי וְעִזְרָנִי וְנָכָה אֶת-גִּבְעוֹן כִּי-הִשְׁלִימָה אֶת-יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	עלו אלי ועז[רני ונכה את גבעון כ]י השלימה את י[הו]שוע ואת ישראל
Highlighted Diff.	עלו אלי ועזרני ונכה את גבעון כי השלימה את יהוש ^ו ע ואת -בני- ישראל

5

Masoretic	וַיֵּאָסְפוּ וַיַּעֲלוּ חֲמִשָּׁת מַלְכֵי הָאֲמֹרִי מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם מֶלֶךְ-חֶבְרוֹן מֶלֶךְ-יִרְמוֹת מֶלֶךְ-לְכִישׁ מֶלֶךְ-עֶגְלוֹן הֵם וְכָל-מַחְנֵיהֶם וַיַּחֲנוּ עַל-גִּבְעוֹן וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	ויאספו ויעל[ו חמשת מלכי האמרי מלך ירושלם מ]ל[ך חברו]ן [מ]לך י[רמות] [מ]ל[ך] לכי[ש] מלך עגלון הם וכל מחניהם ויחנו על גבעון וילחמו עליה
Highlighted Diff.	None Extant

8

Masoretic	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־תִּירָא מִמֶּהם כִּי בִיזְדָךְ נִתְתִים לֹא־יַעֲמֹד אִישׁ מֵהֶם בְּפָנֶיךָ
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[וַיֹּאמֶר י] הוּה אַל י [הוֹשׁוּעַ אַל תִּירָא מֵה] ם כִּי בִיזְדָךְ נִתְתִי [ם לֹא יַעֲמֹד אִישׁ מ] הֶם בְּפָנֶיךָ
Highlighted Diff.	None Extant

9

Masoretic	וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ פְּתָאם כָּל־הַלַּיְלָה עָלָה מִן־הַגִּלְגָּל
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	וַיָּבֹא אַל [יֵהֶם יְהוֹשׁוּעַ פְּתָאם] כֹּל הַלַּיְלָה הַל [ךְ מִן הַגִּלְגָּל]
Highlighted Diff.	וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יְהוֹשׁוּעַ פְּתָאם כֹּל הַלַּיְלָה הַל *ךְ * מִן הַגִּלְגָּל

10

Masoretic	וַיְהִי־מָחָר יְהוָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּכּוּ מִכָּה־גְדוֹלָה בְּגִבְעוֹן וַיִּרְדְּפֵם דָּרָךְ מֵעֵלָה בֵּית־חֹרֶן וַיִּכּוּ עַד־עֲזָקָה וְעַד־מִקְדָּה
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	[וַיְהִי־מָחָר י] הוּה לִפְנֵי [י] יִשְׂרָאֵל וַיִּכּוּ [ם מִכָּה גְדוֹלָה בְּגִבְעוֹן וַיִּרְדְּפֵם דָּרָךְ מֵעֵלָה] [בֵּית חֹרֶן וַיִּכּוּ] ע [ד עֲזָקָה וְעַד] מִקְדָּה
Highlighted Diff.	None Extant

Masoretic	<p>וַיְהִי בְּנֹסֶם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּמִוְרֵד בַּיַּת־חֹרֶן וַיְהִי הַשְּׁלִיךְ עֲלֵיהֶם אֲבָנִים גְּדֹלוֹת מִן־הַשָּׁמַיִם עַד־עֲזָקָה וַיָּמָתוּ רַבִּים אֲשֶׁר־מָתוּ בְּאֲבָנֵי הַבְּרָד מֵאֲשֶׁר הִרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֶרֶב</p>
4Q47 Joshua ^a (4QJosh ^a)	<p>ויה [י ב]נסם [מפני ישראל הם במורד בית חורן] ויהוה השליך עליהם אבנים מן השמ[ים] עד עזקה וימתו רבים אשר מתו] באבני הברד מאשר הרגו [בני ישראל] [בחרב]</p>
Highlighted Diff.	<p>ויהי בנסם מפני ישראל הם במורד בית חורן ויהוה השליך עליהם אבנים -גדלות- מן השמים עד עזקה וימתו רבים אשר מתו באבני הברד מאשר הרגו בני ישראל בחרב</p>